

Toen ze de zakken van de dode man doorzocht, vond Jennsen Daggett iets wat ze allerminst had verwacht. Geschrokken ging ze meer rechtop op haar hurken zitten. De gure wind blies door haar haar terwijl ze met grote ogen naar de woorden staaarde, die in regelmatige blokletters op het kleine, vierkante velletje papier waren geschreven. Het velletje was zorgvuldig tweemaal doormidden gevouwen, zodat de randen precies op elkaar lagen. Ze knipperde met haar ogen en verwachtte half dat de woorden zouden verdwijnen, als een akelige hersenschim. Maar ze waren er nog steeds, duidelijk en maar al te echt.

Hoewel ze wist dat het een domme gedachte was, had ze toch het gevoel dat de dode soldaat naar haar keek om te zien hoe ze reageerde. Ze zorgde ervoor dat ze geen reactie toonde en wierp een steelse blik op zijn ogen. Die waren dof en er lag een waas overheen. Ze had mensen weleens over gestorvenen horen zeggen dat ze eruitzagen alsof ze sliepen. Dat gold niet voor hem. Zijn ogen zagen er dood uit. Zijn bleke lippen stonden strak en zijn gezicht was wasachtig. Aan de achterkant van zijn stierennek had hij een paarsblauwe plek.

Natuurlijk keek hij niet naar haar. Hij keek helemaal nergens meer naar. Maar zoals hij met zijn hoofd naar haar toe gedraaid lag, leek het bijna alsof hij haar opnam. Ze kon het zich in elk geval voorstellen.

Op de rotsachtige heuvel achter haar tikten kale takken in de wind tegen elkaar als klepperende botten. Het papiertje in haar bevende vingers leek met ze mee te trillen. Haar hart, dat al snel

klopte, begon nog harder te bonken.

Jennsen beriep zich graag op haar nuchterheid. Ze wist dat ze zich nu door haar fantasie liet meeslepen. Maar ze had nooit eerder een dode gezien, iemand die zo roerloos lag. Het was afschuwe-lijk om iemand te zien die niet ademde. Ze slikte in een poging om haar eigen ademhaling onder controle te krijgen, en daarmee misschien ook haar zenuwen.

Ook al was de man dood, Jennsen vond het toch niet prettig dat hij naar haar keek, dus stond ze op, tilde de zoom van haar lange rok op en liep om het lijk heen. Ze vouwde het stukje papier zorgvuldig tweemaal doormidden, zoals het was gevouwen toen ze het had gevonden, en stopte het in haar zak. Daar zou ze zich later wel mee bezighouden. Jennsen wist hoe haar moeder zou reageren op die twee woorden op het papiertje.

Vastbesloten om haar zoekwerk zo snel mogelijk te voltooien, hurkte ze aan de andere kant van de man neer. Nu zijn gezicht van haar afgewend lag, was het net alsof hij omkeek naar het pad vanwaar hij was gevallen, alsof hij zich afvroeg wat er gebeurd was en hoe hij hier onder aan de steile, rotsachtige berghelling terecht was gekomen, met een gebroken nek.

Zijn mantel had geen zakken. Er hingen twee gordeltassen aan zijn riem. In een daarvan zaten olie, wetstenen en een scheerriem. De andere zat vol repen gedroogd vlees. In geen ervan zat iets met een naam erop.

Als hij beter had geweten, zoals zij, had hij de langere route onder langs de steile rots genomen, in plaats van het pad over de top, dat in deze tijd van het jaar verraderlijk was door plekken hard, doorzichtig ijs. Zelfs als hij via een andere weg terug had willen gaan dan waarlangs hij gekomen was om daarna naar beneden te klimmen, de kloof in, zou het verstandiger zijn geweest om door het bos te gaan, ondanks de dichte doornstruiken tussen het kreupelhout, waardoor het moeilijk was je een weg te banen.

Maar gebeurd was gebeurd. Als ze iets kon vinden waaraan ze kon zien wie hij was, kon ze misschien zijn familie op de hoogte stellen, of iemand die hem kende. Die zouden vast wel willen weten wat er met hem was gebeurd. Ze klampte zich vast aan dat excuus.

Bijna tegen haar zin vroeg Jennsen zich opnieuw af wat hij hier

te zoeken had gehad. Ze vreesde dat dat maar al te duidelijk bleek uit het keurig opgevouwen papiertje. Maar er kon een andere reden zijn.

Als ze die nu maar kon vinden.

Ze moest zijn arm een beetje verschuiven om zijn andere zak te kunnen doorzoeken.

‘Goede geesten, vergeef me,’ fluisterde ze terwijl ze zijn dode arm pakte.

Die was verstijfd en slechts met moeite te verplaatsen. Jennsen trok haar neus op van afschuw. Hij was zo koud als de grond waarop hij lag, zo koud als de sporadische regendruppels die uit de loodgrijze lucht vielen. In deze tijd van het jaar bracht zo’n straffe westenwind bijna altijd sneeuw. De ongebruikelijke afwisseling van mist en motregen had de plekken ijs op het hoger gelegen pad ongetwijfeld nog gladder gemaakt. De dode man vormde het bewijs.

Ze wist dat ze, als ze hier nog veel langer bleef, overvallen zou worden door de naderende winterse regen. Ze was zich ervan bewust dat dat slechte weer levensgevaarlijk was. Gelukkig was Jennsen niet ver van huis. Maar als ze niet snel thuis zou zijn, zou haar moeder zich zorgen gaan maken en haar waarschijnlijk gaan zoeken. Jennsen wilde niet dat haar moeder ook doorweekt raakte.

Haar moeder wachtte op de vis die Jennsen van de lijnen met lok-aas in het meer had gehaald. Zowaar hadden de lijnen, die ze door gaten in het ijs hadden geleid, een flinke vangst opgeleverd. De vissen lagen aan de andere kant van de dode man, waar ze ze had laten vallen toen ze haar lugubere vondst had gedaan. Eerder op de dag had hij er nog niet gelegen, want dan zou ze hem op de heenweg naar het meer hebben gezien.

Jennsen ademde diep in om zich te vermannen en dwong zich verder te gaan met zoeken. Ze stelde zich voor dat er ergens een vrouw aan haar grote, knappe soldaat dacht en zich afvroeg of hij veilig, warm en droog was.

Hij was geen van drieën.

Als zij degene was geweest die was gevallen en haar nek had gebroken, zou Jennsen willen dat iemand het haar moeder vertelde. Haar moeder zou er begrip voor hebben als ze wat later thuis kwam omdat ze probeerde de identiteit van de man te achterha-

len. Jennsen bedacht zich. Haar moeder zou er misschien wel begrip voor hebben, maar ze zou niet willen dat Jennsen in de buurt van zo'n soldaat kwam. Maar hij was dood. Hij kon niemand kwaad doen, laat staan haar moeder en haar.

Haar moeder zou nog ongeruster zijn als Jennsen haar liet zien wat er op het velletje papier stond.

Jennsen wist dat de eigenlijke reden dat ze bleef zoeken haar hoop was dat ze een andere verklaring zou vinden voor de aanwezigheid van de man. Ze wenste met heel haar hart dat het iets anders was. Vanwege dat vurige verlangen bleef ze bij zijn dode lichaam, terwijl ze niets liever wilde dan naar huis rennen.

Als ze niets kon vinden dat zijn aanwezigheid verklaarde, zou het het beste zijn om hem ergens mee te bedekken en te hopen dat niemand hem ooit zou vinden. Ook al zou ze natregenen, ze moest hem zo snel mogelijk verbergen. Daar mocht ze niet mee wachten. Dan zou niemand ooit te weten komen waar hij was.

Ze dwong zich haar hand in zijn broekzak te duwen, helemaal tot onderin. Zijn dijbeen was verstijfd. Haar vingers sloten zich snel om de paar kleine voorwerpen onder in de zak. Terwijl ze naar lucht hapte van afschuw over wat ze moest doen, trok ze alles in haar vuist naar buiten. Ze boog zich diep voorover in de vallende schemering en opende haar hand om te kijken.

Bovenop lagen een vuursteentje, een paar benen knopen, een bolletje twijndraad en een opgevouwen zakdoek. Met één vinger duwde ze het twijndraad en de zakdoek opzij, waardoor een flinke handvol munten zichtbaar werd, zowel zilveren als gouden. Ze floot zachtjes bij de aanblik van zoveel geld. Ze had nooit gedacht dat soldaten rijk waren, maar deze man had vijf gouden en een nog groter aantal zilveren merken bij zich. Naar vrijwel alle maatstaven een fortuin. Alle zilveren stuivers bij elkaar – geen kopepen, maar zilveren – leken daarbij in het niet te vallen, hoewel dat er waarschijnlijk al meer waren dan ze als twintigjarige in haar hele leven had uitgegeven.

Ze bedacht dat het de eerste keer was dat ze gouden of zelfs zilveren merken in haar hand had. De gedachte kwam bij haar op dat het misschien geroofd geld was.

Ze vond geen aandenken aan een vrouw, zoals ze had gehoopt, om haar ongerustheid over wat voor soort man hij was geweest te temperen.

Jammer genoeg maakte niets in zijn zak haar iets wijzer over wie hij zou kunnen zijn. Ze trok vol afkeer haar neus op toen ze zijn bezittingen terugstopte. Er vielen een paar zilveren stuivers uit haar hand. Ze pakte ze allemaal op van de natte, bevroren grond en duwde haar hand weer in zijn zak om ze terug te stoppen op hun rechtmatige plek.

Misschien zou ze iets wijzer worden van zijn ransel, maar daar lag hij bovenop, en ze wist niet of ze de moeite wilde nemen die te doorzoeken, omdat er waarschijnlijk toch alleen proviand in zou zitten. Wat hij als belangrijk had beschouwd, zou hij in zijn zakken hebben gehad.

Zoals het papiertje.

Ze veronderstelde dat al het bewijs dat ze nodig had eigenlijk al voor haar lag. Hij had een stugge, leren wapenrusting aan onder zijn donkere mantel en tuniek. Op zijn heup droeg hij een eenvoudig maar robuust en vlijmscherp soldatenzwaard in een gescheurde, praktische, zwarte leren schede. Het zwaard was doormidden gebroken, ongetwijfeld tijdens de val vanaf het pad.

Haar ogen bleven rusten op het opmerkelijke mes dat in een schede aan zijn riem hing. Het heft van het mes, dat glansde in de schemering, had vanaf het eerste moment haar aandacht getrokken. Bij de aanblik ervan was ze verstijfd, totdat ze had beseft dat de drager ervan dood was. Ze was ervan overtuigd dat een eenvoudige soldaat nooit zo'n prachtig mes zou hebben. Het was ongetwijfeld het kostbaarste mes dat ze ooit had gezien.

Op het zilveren heft stond een sierlijke letter R. Maar toch was het een schitterend voorwerp.

Van jongs af had ze van haar moeder geleerd met een mes om te gaan. Ze wilde dat haar moeder zo'n mooi mes had.

Jennsen.

Jennsen schrok op toen ze haar naam hoorde fluisteren.

Niet nu. Goede geesten, niet nu. Niet hier.

Jennsen.

Er waren maar weinig dingen in het leven waar Jennsen een hekel aan had, maar ze had een grote hekel aan de stem die ze soms hoorde.

Die negeerde ze nu, net als altijd, en ze dwong zich haar vingers te bewegen om te ontdekken of er nog iets anders van belang te vinden was. Ze zocht langs de leren riemen naar verborgen zak-

ken, maar vond die niet. De tuniek was alledaags van model, zonder zakken.

Jennsen, klonk het weer.

Ze tandenknarste. ‘Laat me met rust,’ zei ze hardop, maar wel zachtjes.

Jennsen.

Het klonk anders dan anders. Bijna alsof de stem deze keer niet in haar hoofd zat.

‘Laat me met rust,’ grauwde ze.

Geef je over, klonk het doodse geprevel.

Ze keek op en zag de dode ogen van de man naar haar staren.

Het eerste gordijn van koude regen, dat opbolde in de wind, voelde aan als de ijzige vingers van geesten die langs haar gezicht streelden.

Haar hart ging nog sneller hameren. Ze ademde snel en onregelmatig, alsof de lucht zijde was die aan droge huid bleef hangen. Met haar wijd opengesperde ogen strak op het gezicht van de dode soldaat gericht, wankelde ze achteruit over het grind.

Ze gedroeg zich dom. Daar was ze zich van bewust. De man was dood. Hij keek niet naar haar. Dat kon hij niet. Hij staaarde alleen omdat hij dood was, dat was alles, net als haar dode vissen; die keken nergens naar. Net zomin als hij. Ze gedroeg zich dom. Het leek alleen maar alsof hij naar haar keek.

Maar ook al staarden de dode ogen in het niets, ze had toch liever gehad dat ze de andere kant op keken.

Jennsen.

Verder weg, boven de steile, granieten rotswand, zwaaiden de pijnbomen heen en weer in de wind en zwiepten de kale esdoorns en eiken met hun skeletachtige takken, maar Jennsen hield haar blik op de dode man gevestigd terwijl ze naar de stem luisterde. De lippen van de man bewogen niet. Dat had ze ook niet verwacht. De stem zat in haar hoofd.

Zijn gezicht lag nog steeds naar het pad gekeerd van waar af hij dood was gevallen. Ze had gedacht dat zijn dode ogen ook die kant op staarden, maar nu leek zijn blik meer op haar gericht te zijn.

Jennsen klemde haar vingers om het heft van haar mes.

Jennsen.

‘Laat me met rust. Ik geef niets over.’

Ze had nooit geweten wat de stem wilde dat ze zou overgeven. Hoewel die stem al bijna haar hele leven bij haar was, had die dat nog nooit verteld. In die onduidelijkheid zocht ze haar heil.

Als in antwoord op haar gedachte klonk de stem opnieuw.

Geef je lichaam over, Jennsen.

Jennsen kon niet ademen.

Geef je wil over.

Ze slikte in doodsangst. Dat had de stem nooit eerder gezegd; die had nog nooit iets gezegd dat ze begreep.

Vaak hoorde ze de stem maar zwak, alsof die te ver weg was om verstaanbaar te zijn. Soms dacht ze dat ze de woorden kon horen, maar dan leken ze in een vreemde taal te zijn.

Ze hoorde de stem vaak als ze in slaap viel; dan riep die haar met die verre, doodse fluistering. Ze wist dat de stem ook andere woorden tot haar sprak, maar ze kon nooit meer verstaan dan haar naam en dat beangstigend verleidelijke bevel om zich over te geven. Die woorden waren altijd duidelijker dan alle andere. Die kon ze altijd verstaan, ook al verstond ze verder niets.

Haar moeder zei dat het de stem was van de man die er al zolang Jennsen leefde op uit was haar te doden. Haar moeder zei dat hij haar wilde kwellen.

‘Jenn,’ zei haar moeder vaak, ‘maak je geen zorgen. Ik ben bij je. Zijn stem kan je geen kwaad doen.’ Omdat ze haar moeder er niet mee wilde belasten, vertelde Jennsen haar vaak niet dat ze de stem weer had gehoord.

Maar ook al kon de stem haar dan geen kwaad doen, de man kon dat wel, als hij haar vond. Op dat ogenblik verlangde Jennsen hevig naar de beschermende troost van haar moeders armen om zich heen.

Op een dag zou hij haar komen halen. Dat wisten ze allebei. Tot die tijd stuurde hij zijn stem. Tenminste, dat dacht haar moeder. Jennsen vond die verklaring angstaanjagend, maar liever dat dan denken dat ze gek was. Als ze niet over haar gezonde verstand beschikte, had ze niets.

‘Wat is hier gebeurd?’

Jennsen slaakte een kreet van schrik terwijl ze zich razendsnel omdraaide en haar mes trok. Ze liet zich half op haar hurken zakken, met haar voeten uiteen en haar mes in een stevige greep.

Dit was geen lichaamsloze stem. Er kwam een man door het ra-

vijn op haar af lopen. Met de wind in haar oren en haar aandacht bij de dode man en de stem, had ze hem niet horen aankomen. Hij was zo groot en zo dichtbij dat ze wist dat hij haar gemakkelijk kon inhalen als ze zou wegrennen.

De man ging langzamer lopen toen hij haar reactie en haar mes zag.

‘Ik wilde u niet laten schrikken.’

Zijn stem klonk vriendelijk.

‘Nou, dat hebt u wel gedaan.’

Hoewel hij de kap van zijn mantel op had en ze zijn gezicht niet goed kon zien, leek hij naar haar rode haar te kijken, zoals de meeste mensen deden als ze haar zagen.

‘Dat zie ik. Het spijt me.’

Ze liet haar verdedigende houding niet varen in reactie op de verontschuldiging, maar keek snel naar links en rechts om te controleren of hij alleen was, of dat er iemand bij hem was die haar misschien besloep.

Ze vond het dom van zichzelf dat ze zich zo had laten verrassen. In haar achterhoofd wist ze dat ze nooit echt veilig was. De ander hoefde niet eens heimelijk te doen. Zelfs gewone onoplettendheid van haar kant kon elk moment het eind betekenen. Ze kreeg een wanhopig gevoel van naderend onheil bij het besef hoe gemakkelijk er iets kon gebeuren. Als deze man op klaarlichte dag naar haar toe kon lopen en haar kon laten schrikken, wat zei dat dan over haar hopeloos buitenissige droom dat haar leven op een dag haarzelf zou toebehoren?

De donkere, rotsige bergwand glinsterde van het vocht. In het winterige ravijn was niemand behalve zij en de twee mannen, de een dood en de ander levend. Het lag niet in Jennsens aard om enge gezichten te zien in de schaduwen van het bos, zoals ze als kind

had gedaan. De donkere plekken tussen de bomen waren leeg. De man bleef op een tiental passen van haar staan. Te oordelen naar zijn houding was dat niet uit angst voor haar mes, maar uit angst om haar nog meer te laten schrikken. Hij staarde haar onverholen aan, schijnbaar in gedachten verzonken. Hij herstelde zich snel, wat het ook was aan haar gezicht dat hem zo boeide. 'Ik kan me voorstellen dat een vrouw schrikt als er plotseling een vreemde op haar af komt. Ik zou verder zijn gelopen zonder u aan het schrikken te maken, als ik die man niet op de grond had zien liggen en u over hem heen gebogen had zien staan. Ik dacht dat u misschien hulp nodig had, dus ben ik snel hierheen gekomen.' De koude wind blies zijn donkergroene mantel tegen zijn gespierde gestalte en tilde de andere punt ervan op, waardoor zijn goed gesneden maar eenvoudige kleding zichtbaar werd. De kap van zijn mantel bedekte zijn hoofd tegen de eerste vlagen regen en overschaduwde zijn gezicht, zodat ze dat niet duidelijk kon zien. Zijn glimlach was hoffelijk, verder niet. Het stond hem goed. 'Hij is dood,' was het enige dat ze kon uitbrengen.

Jennsen was er niet aan gewend met vreemden te praten. Ze was er niet aan gewend met iemand anders dan haar moeder te praten. Ze wist niet precies wat ze moest zeggen en hoe ze moest reageren, vooral niet onder deze omstandigheden.

'O. Dat spijt me.' Hij rekte zijn nek een beetje, zonder dichterbij te komen, om de man op de grond beter te kunnen zien.

Jennsen vond het attent van hem dat hij niet probeerde dicht naar iemand toe te lopen die duidelijk nerveus was. Maar ze vond het vervelend dat haar gemoedstoestand blijkbaar zo goed zichtbaar was. Ze had altijd gehoopt enigszins ondoordringelijk over te komen.

Zijn blik ging van de dode man naar haar mes en daarna naar haar gezicht. 'Ik neem aan dat u er een reden voor had.'

Even stond ze perplex, maar toen begreep ze wat hij bedoelde en flapte ze eruit: 'Ik heb het niet gedaan!'

Hij haalde zijn schouders op. 'Sorry. Van hier af kan ik niet zien wat er gebeurd is.'

Jennsen voelde zich opgelaten, zo met het mes in haar hand tegenover de man. Ze liet het wapen zakken.

'Het was niet mijn bedoeling om... om de indruk te wekken dat ik krankzinnig ben. Ik schrok me alleen dood van u.'

Zijn glimlach werd warmer. ‘Dat snap ik. Het geeft niets. Wat is er dan gebeurd?’

Jennsen gebaarde met haar vrije hand naar de rotswand. ‘Ik denk dat hij van het pad daarboven is gevallen. Zijn nek is gebroken. Tenminste, dat denk ik. Ik heb hem nog maar net gevonden. Ik zie geen andere voetafdrukken. Ik vermoed dat hij door de val is gestorven.’

Terwijl Jennsen haar mes weer in de schede aan haar riem stak, keek de man omhoog naar de rotswand. ‘Ik ben blij dat ik onderlangs ben gegaan, in plaats van over het pad daarboven.’

Ze maakte een uitnodigende hoofdbeweging in de richting van de dode man. ‘Ik was op zoek naar iets waaruit blijkt wie hij is. Ik dacht dat ik misschien... iemand op de hoogte moest stellen. Maar ik heb niets gevonden.’

De laarzen van de man knerpten over het grove grind toen hij naderbij kwam. Hij knielde aan de andere kant van het lijk neer, en niet naast haar, misschien uit voorzorg om de met een mes zwaaiende krankzinnige de ruimte te gunnen, zodat ze wat minder gegiteerd zou zijn.

‘Waarschijnlijk hebt u gelijk,’ zei hij nadat hij de vreemde hoek had bekeken waarin het hoofd lag. ‘Het ziet ernaar uit dat hij hier al minstens een deel van de dag ligt.’

‘Ik ben hier eerder langsgekomen. Dat zijn mijn voetafdrukken, daar. Ik zie geen andere in de buurt.’ Ze gebaarde naar haar vangst, die vlak achter haar lag. ‘Toen ik eerder op de dag naar het meer ging om mijn vislijnen te controleren, was hij er nog niet.’ Hij hield zijn hoofd schuin om het roerloze gezicht beter te bekijken. ‘Enig idee wie hij is?’

‘Nee. Ik heb geen flauw vermoeden, behalve dat hij soldaat is.’

De man keek op. ‘Enig idee wat voor soldaat?’

Jennsen fronste haar voorhoofd. ‘Wat voor soldaat? Een D’Haraanse soldaat.’ Ze liet zich op haar hurken zakken om de vreemde deling aan te kunnen kijken. ‘Waar komt u vandaan, dat u een D’Haraanse soldaat niet herkent?’

Hij stak zijn hand onder de kap van zijn mantel en wreef over de zijkant van zijn hals. ‘Ik ben hier alleen op doorreis.’ Hij zag er net zo moe uit als hij klonk.

Het antwoord onthutste haar. ‘Ik ben mijn hele leven van de ene plek naar de andere verhuisd en ik heb nog nooit iemand ontmoet

die een D'Haraanse soldaat niet op het eerste gezicht zou herkennen. Hoe kan het dat u dat niet doet?'

'Ik ben nog maar pas in D'Hara.'

'Dat kan helemaal niet. D'Hara beslaat het grootste deel van de wereld.'

Deze keer verraadde zijn glimlach geamuseerdheid. 'O ja?'

Ze voelde haar gezicht warm worden en wist dat ze rood werd, omdat ze had laten merken hoe weinig ze eigenlijk van de wereld wist. 'Is dat dan niet zo?'

Hij schudde zijn hoofd. 'Nee. Ik kom van ver in het zuiden. Van voorbij het land D'Hara.'

Ze staaarde hem verwonderd aan en haar ergernis verdween toen ze besepte wat de implicaties waren van die verbazingwekkende gedachte. Misschien was haar droom toch niet zo buitenissig.

'En wat doet u hier, in D'Hara?'

'Dat zei ik net. Ik ben op doorreis.' Hij klonk vermoeid. Ze wist hoe uitpuittend reizen kon zijn. Zijn toon werd serieuzer. 'Ik weet dat hij een D'Haraanse soldaat is. U begreep me verkeerd. Wat ik bedoelde, was: wat voor soort soldaat? Iemand van een plaatselijk regiment? Iemand die hier gestationeerd was? Een soldaat met verlof op weg naar huis? Een soldaat die wat wilde gaan drinken in de stad? Een verkenner?'

Haar verontrusting groeide weer. 'Een verkenner? Wat zou hij in zijn eigen land te verkennen hebben?'

De man keek in de verte, naar de lage, donkere wolken. 'Ik weet het niet. Ik vroeg me alleen maar af of u iets over hem wist.'

'Nee, natuurlijk niet. Ik heb hem alleen gevonden.'

'Zijn die D'Haraanse soldaten gevaarlijk? Ik bedoel, vallen ze mensen lastig? Mensen die op doorreis zijn?'

Haar blik ontvluchtte zijn vragende ogen. 'Ik... ik weet het niet. Soms wel, misschien.'

Ze durfde niet te veel te zeggen, maar ze wilde ook niet dat hij in de problemen kwam doordat zij te weinig had gezegd.

'Wat denkt u dat een soldaat in z'n eentje hier te zoeken had? Soldaten zijn niet vaak alleen.'

'Ik weet het niet. Waarom denkt u dat een eenvoudige vrouw meer over een soldaat weet dan een man van de wereld die rondreist? Hebt u er zelf geen ideeën over? Misschien was hij gewoon op weg naar huis, voor een bezoekje, of zoiets. Misschien dacht hij

aan een meisje dat hij weer zou zien als hij thuis was, en lette hij niet goed op. Misschien is hij daardoor uitgegleden en gevallen.’ Hij wreef weer langs zijn nek, alsof hij pijn had.

‘Het spijt me. Ik klink waarschijnlijk niet erg logisch. Ik ben een beetje moe. Misschien denk ik niet helemaal helder. Misschien was ik alleen maar bezorgd om u.’

‘Om mij? Hoe bedoelt u?’

‘Ik bedoel dat soldaten altijd deel uitmaken van een of andere eenheid. Andere soldaten kennen hen en weten waar ze horen te zijn. Soldaten gaan niet zomaar alleen op stap als ze daar zin in hebben. Het zijn geen eenzame pelsjagers, die kunnen verdwijnen zonder dat iemand het merkt.’

‘Of eenzame reizigers?’

Een ongedwongen glimlach verzachtte zijn gelaatsuitdrukking. ‘Of eenzame reizigers.’ De grijns verdween. ‘Het punt is dat andere soldaten waarschijnlijk naar hem zullen gaan zoeken. Als ze zijn lichaam hier vinden, zullen ze troepen laten aanrukken om te voorkomen dat mensen het gebied verlaten. Nadat ze iedereen die ze kunnen vinden hebben verzameld, zullen ze vragen gaan stellen. Wat ik gehoord heb van D’Haraanse soldaten, is dat ze daar goed in zijn. Ze zullen elk kleinigheidje willen weten van iedereen die ze ondervragen.’

Jennsens middel verkrampte van misselijkmakende, kolkende ontzetting. Het laatste dat ze wilde, was dat D’Haraanse soldaten haar of haar moeder vragen gingen stellen. Deze dode soldaat kon ook hun dood betekenen.

‘Maar hoe groot is de kans...’

‘Ik zeg alleen maar dat ik niet graag zou willen dat de maten van deze kerel langskomen en besluiten dat er iemand voor zijn dood moet boeten. Misschien beschouwen ze die niet als een ongeluk. Soldaten raken snel verontrust door de dood van een kameraad, ook al is het een ongeluk. U en ik zijn de enigen die in de buurt zijn. Ik zou niet willen dat een groep soldaten hem vindt en besluit ons de schuld te geven.’

‘U bedoelt dat ze, ook al was het een ongeluk, misschien een onschuldige zullen grijpen en die de schuld zullen geven?’

‘Ik weet het niet, maar mijn ervaring is dat soldaten zo zijn. Als ze kwaad zijn, zoeken ze een zondebok.’

‘Maar ze kunnen ons niet de schuld geven. U was niet eens hier,

en ik ging alleen maar mijn vislijnen controleren.’

Hij zette een elleboog op zijn knie en boog zich over de dode man heen naar haar toe. ‘En deze soldaat, die zich nuttig maakte voor het grote D’Haraanse Rijk, zag een mooie vrouw voorbijparaderen en werd daar zo door afgeleid dat hij uitgleed en viel.’

‘Ik “paradeerde” niet!’

‘Dat wil ik ook niet beweren. Ik wilde alleen maar duidelijk maken dat mensen altijd iemand de schuld kunnen geven als ze dat beslist willen.’

Daar had ze niet aan gedacht. Het waren D’Haraanse soldaten. Zulk gedrag zou absoluut niet uitgesloten zijn.

De rest van wat hij had gezegd, drong tot haar door. Jennsen had nog nooit meegemaakt dat een man haar mooi noemde. Het bracht haar van de wijs, doordat het zo onverwacht en op een vreemd moment was gezegd, midden in zo’n zorgwekkende situatie. Aangezien ze geen idee had hoe ze op het compliment moest reageren en er veel belangrijker dingen waren die haar in beslag namen, negeerde ze het.

‘Als ze hem vinden,’ zei de man, ‘dan zullen ze in elk geval iedereen in de buurt bijeenroepen en langdurig en diepgaand ondervragen.’

Alle akelige implicaties begonnen vorm te krijgen in haar hoofd. De dag van de ondergang leek plotseling dreigend nabij.

‘Wat vindt u dat we moeten doen?’

Hij dacht er even over na. ‘Nou, als ze hier langskomen maar ze vinden hem niet, dan hebben ze geen enkele reden om hier te blijven en de mensen te ondervragen. Als ze hem niet vinden, zullen ze verder trekken om naar hem te zoeken.’

Hij stond op en keek om zich heen. ‘De grond is te hard om een graf te graven.’ Hij trok zijn kap verder naar voren om zijn ogen tegen de motregen te beschutten terwijl hij zoekend rondkeek. Hij wees naar een plek dicht bij de onderkant van de rotswand. ‘Daar. Daar is een diepe spleet die me groot genoeg lijkt. We kunnen hem erin leggen en bedekken met grind en stenen. Dat is de beste begrafenis die we hem in deze tijd van het jaar kunnen geven.’ En waarschijnlijk beter dan hij verdiende. Ze had hem net zo lief laten liggen, maar dat zou niet verstandig zijn. Ze had hem al willen bedekken voordat de vreemdeling toevallig langsliep. Dit zou een betere manier zijn om het te doen. De kans zou kleiner zijn

dat dieren hem zouden blootleggen, zodat langskomende soldaten hem alsnog zouden vinden.

Omdat hij zag dat ze haastig probeerde de verschillende mogelijkheden af te wegen en dat ten onrechte interpreteerde als aarzeling, zei hij zacht en geruststellend: ‘De man is dood. Daar is niets meer aan te doen. Het was een ongeluk. Waarom zouden we ons door dat ongeluk in moeilijkheden laten brengen? We hebben niets misdaan. We waren er niet eens bij toen het gebeurde. Ik vind dat we hem moeten begraven en verder moeten gaan met ons leven, zonder dat D’Haraanse soldaten zich daar ten onrechte in gaan mengen.’

Jennsen ging staan. De man had misschien gelijk dat soldaten die een dode kameraad vonden, zouden besluiten mensen te ondervragen. Ze had al reden genoeg om zich zorgen te maken over de dode D’Haraanse soldaat zonder dat dat er ook nog eens bij kwam. Ze dacht weer aan het papiertje dat ze in zijn zak had gevonden. Alleen dat was al reden genoeg.

Als het papiertje inderdaad betekende wat ze vermoedde dat het deed, zou een ondervraging nog maar het begin van de beproeving zijn.

‘Goed,’ zei ze. ‘Als het moet, laten we het dan snel doen.’

Hij glimlachte, meer van opluchting dan van iets anders, dacht ze. Toen draaide hij zijn gezicht meer naar haar toe en duwde zijn kap van zijn hoofd, zoals mannen deden uit respect voor een vrouw.

Jennsen zag met een schok dat zijn gemillimeterde haar sneeuw wit was, hoewel hij hoogstens zes of zeven jaar ouder was dan zij. Ze keek er met ongeveer dezelfde verwondering naar als waarmee mensen vaak naar haar rode haar keken. Nu de schaduw van de kap weg was, zag ze dat zijn ogen net zo blauw waren als de hare, zo blauw als die van haar vader waren geweest, volgens mensen die het weten konden.

De combinatie van zijn korte witte haar en die blauwe ogen was fascinerend. Die twee aspecten, samen met zijn gladgeschoren gezicht, maakten hem bijzonder aantrekkelijk. Ze pasten op de een of andere manier perfect bij zijn gelaatstrekken.

Hij stak zijn hand uit, over de dode soldaat heen.

‘Ik heet Sebastiaan.’

Ze aarzelde een ogenblik, maar legde toen haar hand in de zijne.

Hoewel die van hem groot en ongetwijfeld sterk was, kneep hij niet in haar hand om dat te bewijzen, zoals sommige mannen deden. De onnatuurlijke warmte van de hand verraste haar.

‘Vertelt u me ook hoe u heet?’

‘Ik ben Jennsen Daggett.’

‘Jennsen.’ Hij glimlachte tevreden bij de klank ervan.

Ze voelde dat ze weer bloosde. Hij merkte het niet, want hij ging onmiddellijk aan de slag. Hij pakte de soldaat onder zijn armen en trok hard. Het lijk bewoog maar een klein stukje bij elke krachtige ruk die hij eraan gaf. De soldaat was een enorme man geweest. Nu was hij een enorm dood gewicht.

Jennsen pakte de mantel van de soldaat bij de schouder vast om te helpen. Sebastiaan greep de mantel bij de andere schouder en samen sleepten ze de man, die dood net zo angstwekkend voor haar was als hij levend geweest zou zijn, over het grind en de glibberige stukken glad gesteente.

Nog hijgend van de inspanning rolde Sebastiaan de soldaat op zijn buik, voordat ze hem in de spleet duwden die zijn laatste rustplaats zou worden. Jennsen zag nu pas dat hij een kort zwaard aan een riem over zijn schouder droeg, onder zijn ransel. Dat had ze niet eerder gezien, doordat hij erop had gelegen. Aan de wapenriem om zijn middel hing, op zijn rug, een sikkelvormige strijdbijl. Jennsens ongerustheid groeide toen ze zag hoe zwaar bewapend de soldaat was geweest. Gewone soldaten hadden niet zoveel wapens bij zich. En ook geen mes zoals dat van hem.

Sebastiaan trok de riemen van de ransel langs de armen naar beneden. Hij gespte het korte zwaard los en legde het opzij. Hij trok de wapenriem los en gooide die op het zwaard.

‘Niets bijzonders in de ransel,’ zei hij na een korte inspectie. Hij legde de ransel bij het korte zwaard, de wapenriem en de strijdbijl.

Sebastiaan begon de zakken van de dode te doorzoeken. Jennsen wilde net vragen wat hij deed, toen ze zich herinnerde dat zij hetzelfde had gedaan. Ze was enigszins geschokt toen hij alleen de andere spullen terugstopte, nadat hij het geld ertussenuit had gezocht. Ze vond het nogal respectloos om van de doden te stelen. Sebastiaan stak zijn hand met het geld naar haar uit.

‘Wat doe je?’ vroeg ze.

‘Pak aan.’ Hij bood haar opnieuw het geld aan, deze keer met

meer aandrang. ‘Wat heeft het voor nut om het te begraven? Geld is alleen bruikbaar om het lijden van de levenden te verlichten, niet dat van de doden. Denk je dat de goede geesten hem zullen vragen te betalen voor een mooie en stralende eeuwigheid?’

Hij was een D’Haraanse soldaat. Jennsen verwachtte dat de Wachter van de onderwereld wel iets duisterders in petto zou hebben voor het eeuwige leven van deze man.

‘Maar... het is niet van mij.’

Hij fronste berispemd. ‘Beschouw het als een gedeeltelijke compensatie voor wat je allemaal hebt moeten verduren.’

Ze voelde dat ze kippenvel kreeg. Hoe wist hij dat? Ze waren toch altijd zo voorzichtig.

‘Hoe bedoel je?’

‘De schrik die deze kerel je vandaag heeft bezorgd kost je jaren van je leven.’

Eindelijk kon Jennsen in een geluidloze zucht haar adem laten ont-snappen. Ze moest ophouden het ergste te vrezen bij alles wat een ander zei.

Ze liet Sebastiaan de munten in haar hand leggen. ‘Goed dan, maar ik vind dat jij de helft moet krijgen, omdat je me helpt.’ Ze gaf drie gouden marken terug.

Hij pakte haar hand en drukte alle drie de munten in haar hand-palm. ‘Neem het maar aan. Het is nu van jou.’

Jennsen dacht na over wat dit geld kon betekenen. Ze knikte. ‘Mijn moeder heeft een zwaar leven. Ze kan het goed gebruiken. Ik zal het aan mijn moeder geven.’

‘Dan hoop ik dat jullie er iets aan hebben. Laat dat de laatste goede daad van deze man zijn: je moeder en jou helpen.’

‘Je handen zijn warm.’ Aan zijn ogen dacht ze te zien hoe dat kwam. Ze zei niets meer.

Hij knikte en bevestigde haar vermoeden. ‘Ik heb een beetje koorts. Die kwam vanochtend opzetten. Als we hiermee klaar zijn, hoop ik de volgende stad te bereiken en een tijdje uit te kunnen rusten in een droge kamer. Ik heb alleen wat rust nodig om weer op krachten te komen.’

‘De stad is te ver weg om vandaag nog te bereiken.’

‘Weet je dat zeker? Ik reis snel. Ik ben gewend te trekken.’

‘Ik ook,’ zei Jennsen, ‘en het kost me bijna een dag om er te komen. Het blijft nog maar een paar uur licht, en we moeten dit kar-

wei afmaken. Zelfs op een snel paard zou je vandaag niet meer bij de stad komen.’

Sebastiaan slaakte een zucht. ‘Nou, dan moet ik me maar zien te behelpen.’

Hij knielde weer neer en rolde de soldaat een stukje om, om het mes los te gespen. De schede van soepel, zwart leer was afgezet met zilver, zodat ze bij het heft paste, en gedecoreerd met hetzelfde sierlijke embleem. Op één knie gezeten stak Sebastiaan het glanzende mes in de schede naar haar op.

‘Onzin om zo’n mooi wapen te begraven. Pak aan. Beter dan dat waardeloze ding dat je me daarnet liet zien.’

Jennsen was van haar stuk gebracht. ‘Maar jij zou het moeten houden.’

‘Ik neem de andere. Die zijn toch meer naar mijn smaak. Het mes is voor jou. De wet van Sebastiaan.’

‘De wet van Sebastiaan?’

‘Schoonheid hoort bij schoonheid.’

Jennsen bloosde bij het openlijke compliment. Maar dit was geen voorwerp van schoonheid. Hij had geen idee van de lelijkheid waar het voor stond.

‘Enig idee wat de R op het heft betekent?’

Jazeker, wilde ze zeggen. Ze wist maar al te goed wat die betekende. Dat was nu juist het lelijke eraan.

‘Die staat voor het Huis Rahl.’

‘Het Huis Rahl?’

‘Meester Rahl... de heerser van D’Hara,’ zei ze in een korte samenvatting van een nachtmerrie.